

Mitzvah of the Week: Taking Torah on a Journey

R. Judah Kerbel ~ Queens Jewish Center ~ Parashat Vayigash 5781

1. דברים פרק ו פסוק ז

וְשִׁנַּנְתֶּם לְבַבְכֶם וְדַבַּרְתֶּם בָּם בְּשֹׁבְתֵיכֶם בְּבֵיתְךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשֹׁכְבְךָ וּבְקוּמְךָ :

Devarim 6:7

And you shall rehearse them to your sons and speak of them when you sit in your house and when you go on the way and when you lie down and when you rise. (Trans. Prof. Robert Alter)

2. בראשית פרק מה פסוק כד

וַיִּשְׁלַח אֶת אַחֵיו וַיֵּלְכוּ וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם אֵל תִּרְגְּזוּ בַדֶּרֶךְ :

Bereishit 45:24

And he sent off his brothers, and they went. He said to them: "Do not become agitated on the way."
(Trans. Artscroll Stone Chumash)

3. רש"י בראשית פרשת ויגש פרק מה פסוק כד

(כד) אל תרגזו בדרך - אל תתעסקו בדבר הלכה שלא תרגזו עליכם הדרך. דבר אחר אל תפסיעו פסיעה גסה והכניסו חמה לעיר. ולפי פשוטו של מקרא יש לומר לפי שהיו נכלמים היה דואג שמא יריבו בדרך על דבר מכירתו להתווכח זה עם זה ולומר על ידך נמכר, אתה ספרת לשון הרע עליו וגרמת לנו לשנאתו :

Rashi Bereishit 45:24

Do not become involved in a matter of halachah, so that the trip should not become a source of agitation for you. (Artscroll Sapirstein Edition Trans.) Another explanation is: Do not take very long steps and enter the town where you will stay overnight while the sun is still shining. According to the plain sense of the verse, however, it must be explained thus: Because they felt ashamed he feared that they might quarrel on the way about his having been sold, arguing one with another. One would say: "It was through you he was sold". Another: "It was you who made slanderous statements about him and caused us to hate him".

4. שפתי חכמים בראשית פרשת ויגש פרק מה פסוק כד אות ט

ט פירוש אם אתם עוסקים בדבר הלכה צריכים אתם לעיין בו יותר ואין דעתיכם על הדרך, ומתוך כך טועה אתכם הדרך כלומר תתעו, (רש"י פרק קמא דתענית י' : ד"ה תרגזו).

Siftei Chachamim 45:24, #9

Do not become involved in halachic discussion... Meaning: halachic discussion requires more delving into, and your attention will thus be diverted from travelling. As a result the road will lead you astray, i.e., you will get lost (Rashi, [Taanis 10b](#)).

5. כלי יקר בראשית פרק מה פסוק כד

כי יש לחוש שמא ירגז עליכם הדרך, מחמת טורח הדרך יהיה לכם לב רגז ובלתי מיושב, ועל ידי זה תבואו לידי טעות בעיון בדברים אלקיים

6. בראשית רבה (וילנא) פרשת ויגש פרשה צד סימן ב

וישלח את אחיו וגו', אמר להם אל תפסיעו פסיעה גסה ואל תעמידו עצמכם מדברי תורה, והכניסו חמה לעיר.

7. הדר זקנים בראשית פרק מה פסוק כד

וי"מ אל תפסיקו מדבר הלכה כלומר אל תמנעו עצמיכם מללמוד :

8. משנה מסכת אבות פרק ג משנה ז

רבי שמעון אומר המהלך בדרך ושונה ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה ומה נאה ניר זה מעלה עליו הכתוב כאילו מתחייב בנפשו :

9. פירוש רש"י על אבות פרק ג משנה ז

הרי זה מתחייב בנפשו. כלומר מסתכן בנפשו כי כשעוסק בתורה אין רשות לשטן להזיקו וכיון שפוסק על דברים בטלים ינתנה לו רשות : הכא ל"ג מעלה עליו הכתוב דהא לא כתיב קרא :

10. תלמוד בבלי מסכת תענית דף י עמוד ב

אל תרגזו בדרך, אמר רבי אלעזר: אמר להם יוסף לאחיו: אל תתעסקו בדבר הלכה, שמא תרגזו עליכם הדרך. איני? והאמר רבי אלעאי בר ברכיה: שני תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראויין לישרף, שנאמר ויהי המה הלכים (הולך) + מסורת הש"ס: הלוך + ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם, טעמא – דאיכא דיבור, הא ליכא דיבור – ראויין לישרף! – לא קשיא; הא – למיגרס, הא – לעיוני.

Talmud Taanit 10b

“See that you not fall out by the way” (Genesis 45:24). Rabbi Elazar said that Joseph said to his brothers: Do not become occupied in a matter of halakha, lest you fall out on the way. Is that so? But didn't Rabbi Elai bar Berekhya say: With regard to two Torah scholars who are walking along the road and there are no Torah matters discussed between them, they are worthy of being burned, as it is stated: “And it came to pass, as they still went on, and talked, that, behold, there appeared a chariot of fire, and horses of fire, which parted them both asunder” (II Kings 2:11). The reason that the chariot of fire did not harm Elisha is because there was a Torah matter between them, from which it may be inferred that had they not been discussing a Torah matter, they would have been worthy of being burned. This is not difficult. This opinion of Rabbi Elai bar Berekhya is referring to studying by rote, whereas that opinion of Rabbi Elazar is referring to examining a halakha in depth.

11. מהרש"א חידושי אגדות מסכת תענית דף י עמוד ב

שמא תרגז עליכם הדרך פרש"י תתעו עכ"ל ר"ל שע"י עיון בתורה כדמסיק תבואו לתעות ותתעכבו בדרך ויוסף מיהר הליכתם כמ"ש מהרו ועלו וגוי' ורש"י בחומש הביא דרש רז"ל דשמעתין:

12. רבינו גרשום מסכת תענית דף י עמוד ב

שמא ירגז עליכם הדרך. שהרואה אתכם שאתם חולקין בדבר הלכה סבור נלחמים אתם

13. פירוש ר' עובדיה מברטנורא על רש"י (עמר נקא) בראשית פרשת ויגש פרק מה פסוק כד

(כד) אל תרגזו בדרך אל תתעסקו בדבר הלכה וכו' פי' אל תתעסקו להתוכח בדבר הלכה שמתוך כך ירגזו עליכם עוברי דרכים שיסבירו שיהיו מריבין זה עם זה.

14. כלי יקר בראשית פרק מה פסוק כד

אבל העיון נקרא דבר הלכה, כי כל התורה נקראת דרך כמו שנאמר (תהלים קיט א) אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה', והליכה זו היא ההעתק ממקום למקום, וזה מצוי בעיון חכמת התורה שהמעיון בה נעתק ממדריגה למדריגה מחכמה לבינה ומבינה לדעה.

15. ריב"א בראשית פרק מה פסוק כד

פי' אחר שמעתי אל תרגזו בדרך אל תרגזו בדברי הלכה כלומר אל תרגזו בדבר מכירתי כי היא הלכה מסיני ועת הגיעה השעה שאמר ה' לאברהם אבינו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם:

16. מגן אברהם סימן קי ס"ק י

ויעסוק בתור' בדרך אבל לא יעיין בהלכה דלמא אתי לאטרודי (גמ' תענית) ואפש' דביושב בעגלי' ואיש אחר מנהיג הסוסי' שרי אפי' עיון

17. שולחן ערוך הרב אורח חיים סימן קי

וכשהוא בדרך יעסוק בתורה (שנאמר ובלכתך בדרך) ולא יעסוק בעיון הלכה שלא יתעה בדרך אלא אי"כ יושב בעגלה ואיש אחר מנהיג הסוסים.

18. ערוך השולחן אורח חיים סימן קי

ומצוה לעסוק בתורה בדרך אבל לא יעיין בהלכה דלמא אתי לאטרודי אבל ביושב בעגלה יכול לעיין בהלכה

19. פסקי תשובות אורח חיים סימן קי

והביאו דברי השלי"ה (מס' שבועות נר מצוה ד"ה חיוב) שכתב "חיוב גדול על המהלך בדרך שיעסוק בתורה בדרך וכו' לקיים מה שנאמר בהתהלך תנחה אותך", ולכן הנהגת חסידים ואנשי מעשה שיהיה שגור בפיהם איזו מסכתא מהתלמוד או משניות בע"פ, ומשננים זאת בלכתם בדרך כשאין ספרים בידם ללמוד מתוכם, ואף לעסוק בתורה במחשבתו הוא טוב ומועיל...